

Asia: VN/18408/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä (jatkossa TEM) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta. Hallituksen esityksessä esitetään lisättäväksi kaasukäyttöisen raskaan kuorma-auton hankintatukea koskevat säännökset lakiin. Tukea myönnettäisiin uuden kaasukäyttöisen kuorma-auton ostoa tai leasingia varten.

TEM pitää hallituksen esityksen luonnoksen tavoitteita liikenteen päästöjen vähentämisestä ja kaasun käytön edistämistä raskaassa liikenteessä tärkeinä. Tavoitteet tukevat osaltaan biokaasuohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin pääsyä, joiden mukaan Suomessa otetaan käyttöön biokaasun tuotantopotentiaali sekä kehitetään elinvoimaisuutta ja edistetään ilmastotavoitteisiin pääsyä.

Suomeen on parhaillaan rakentumassa useita biokaasulaitoksia ja kaasujoneuvokannan kasvu on tällä hetkellä kriittisessä vaiheessa. TEM katsoo, jotta biometaanin käyttö lisääntyisi merkittävästi liikenteessä vuoteen 2030 mentäessä, käytön tulisi kasvaa raskaan tieliikenteen puolella. Päästövähennyksen kannalta olisi tärkeää, että kasvava kaasun käyttö kohdistuisi erityisesti biometaanin käyttöön.

TEM kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä on todettu, että todennäköisesti hankintatuki kohdistuisi sellaisille tuensaajille, jotka olisivat hankkineet kaasukäyttöistä raskasta kalustoa myös ilman hankintatukea. Valtiontuella tulisi aina olla käynnistävä vaikutus ja sen tulisi muuttaa tuen saajien käyttäytymistä. Tuen saamisen edellytykseksi ei ole asetettu biometaanin käyttöä ja siten tuen vaikuttavuus uhkaa jäädä vähäiseksi.

TEM myös huomauttaa, että arvioitaessa kaasukäyttöisten ajoneuvojen päästövähennyksiä, tulisi laskettaessa ottaa huomioon Suomen biopolttoaineiden jakeluvelvoite, joka nousee asteittain 18 prosentista vuonna 2021 30 prosenttiin vuonna 2029. Käytännössä tämä tarkoittaa, että maakaasua ei voida pitää juurikaan päästöjä vähentävänä liikennepolttoaineena fossiilisen dieselin osuuden pienentyessä. Esityksessä myös todetaan maakaasun olevan selvästi kilpailukykyisempää biometaanin nähden, joten olisi todennäköistä, että kaasua polttoaineena käyttävät raskaan liikenteen ajoneuvot suosivat maakaasua. Siten TEM katsoo, että valmistelussa tulisi vielä arvioida miten tuen saajat voitaisiin sitouttaa ensi sijassa biometaanin käyttöön.

TEM pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että raskaan kaluston siirtymistä biometaanin käyttöön edistetään. Edistämiskeinot vauhdittaisivat biometaanin käyttöä erityisesti raskaassa liikenteessä, edistäisivät jakeluinfran kehittymistä tässä ja siten vaikuttaisivat positiivisesti myös tuleviin kalustohankintoihin.

Lisäksi TEM muistuttaa, että laki taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016) edellyttää, että tukiviranomaisen on pyydettävä yritystukineuvottelukunnalta lausunto siitä, täyttääkö suunniteltu tukiohjelma tai tukiohjelman ulkopuolinen yksittäinen tuki Euroopan unionin lainsäädännön valtiontuen edellytykset ja mitä valtiontukia koskevien säännösten mukaista menettelytapaa tukiviranomaisen on noudatettava.

Osastopäällikkö

Riku Huttunen

Erityisasiantuntija

Harri Haavisto

Haavisto Harri
TEM